

Bruselj, 12. september 2025
(OR. en)

12723/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0555 (COD)

COMPET 854	POLGEN 140
IND 342	ECOFIN 1154
MI 639	COH 171
CADREFIN 186	INDEF 89
FIN 1060	CULT 96
RECH 381	CYBER 240
ESPACE 59	JAI 1231
CONSOM 170	DIGIT 169
DUAL USE 42	DATAPROTECT 206
EDUC 353	FREMP 228
TELECOM 294	RELEX 1147
ENER 437	COPS 439
ENV 824	UD 199
CLIMA 329	AUDIO 79
AGRI 414	PROCIV 115
TRANS 376	IPCR 63
SAN 551	MAP 55
PHARM 121	FISC 236
BIOTECH 11	CODEC 1242
POLMIL 257	CSC 446

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Priprava seje Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 29. septembra 2025 Sklad za konkurenčnost – <i>predstavitev s strani Komisije</i> – <i>orientacijska razprava</i>

V prilogi vam pošiljamo informativni dopis predsedstva o skladu za konkurenčnost za orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 29. septembra 2025.

DOKUMENT ZA RAZPRAVO

Seja Sveta za konkurenčnost

Bruselj, 29. september 2025

KAKO LAHKO SKLAD ZA KONKURENČNOST SLUŽI PODJETJEM

V nedavnih poročilih Maria Draghija in Enrica Lette ter *kompasu Evropske komisije za konkurenčnost* je poudarjena velika naložbena vrzel, ki jo je treba zapolniti, če želi Evropa doseči svoje ambicije glede konkurenčnosti, zelenega prehoda, varnosti in odpornosti. Ta primanjkljaj ne ogroža le sposobnosti EU, da ohrani svojo industrijsko moč, temveč tudi vodilno vlogo v dvojnem prehodu in svetovni tehnološki tekmi. *Poročili Maria Draghija in Enrica Lette* kažeta, da sta prihodnja blaginja in geopolitični vpliv Evrope odvisna od premostitve te vrzeli s ciljno usmerjenimi in bolj tveganimi naložbami.

Doseganje ciljev zelene in industrijske politike Evrope zahteva veliko večjo pripravljenost javnih in zasebnih akterjev za tveganje. Izziv je v tem, da razogljichenje, digitalizacija in razvoj novih tehnologij vključujejo precejšnje negotovosti in dolga obdobja povrnitve naložbe, zaradi česar so neprivlačni v okviru konvencionalnih modelov financiranja, ki niso naklonjeni tveganjem. Kot je poudarjeno v Draghijevem poročilu, obstoječi mehanizmi ne mobilizirajo zadostne ravni kapitala, zlasti za obsežne ali prelomne projekte, ki so potrebni za okrepitev vodilnega položaja in suverenosti Evrope v industriji. Zlasti zasebni vlagatelji trenutno niso naklonjeni sodelovanju v potrebnem obsegu ali prevzemanju potrebne ravni tveganja brez javne podpore.

Evropska komisija je v odziv in po neposrednem zgledu Draghijevega poročila predlagala ustanovitev *Evropskega sklada za konkurenčnost (ESK)*. Sklad naj bi služil kot katalizator za zapolnitev naložbene vrzeli in se opiral na celoten nabor finančnih orodij EU za mobilizacijo naložb, ki služijo strateškim in industrijskim prednostnim nalogam Evrope. Z združevanjem širokega nabora obstoječih skladov in shem financiranja v enem samem skladnem regulativnem okviru in okviru upravljanja je cilj Evropskega sklada za konkurenčnost zagotoviti učinkovitejšo in bolj ciljno usmerjeno podporo ključnim sektorjem in projektom, da se zagotovi vodilni položaj Evrope na področju tehnologije in industrije.

ESK bo uporabil vse razpoložljive finančne instrumente EU – nepovratna sredstva, javna naročila, posojila, jamstva, kapitalske naložbe, kombinirano financiranje itd. Da bi bil ESK resnično učinkovit, ga morajo podjetja in vlagatelji – prav deležniki, ki ga morajo dejavno uporabljati, če želimo, da doseže svoje cilje, obravnavati kot uspešen. Podjetjem je treba omogočiti enostaven in hiter dostop do financiranja z jasnimi smernicami in minimalnimi upravnimi ovirami. Hitri, predvidljivi postopki prijave in dodeljevanja ter prilagojena podpora bodo ključnega pomena, zlasti za MSP, zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ki se želijo razviti v svetovno konkurenčne akterje.

Vlagatelji pa morajo imeti pozitivne spodbude za sodelovanje. Prepričani morajo biti, da so finančna orodja in mehanizmi za delitev tveganja trdno zasnovani za vse faze naložbene poti, od inovacij v zgodnji fazi do uvajanja v industrijskem obsegu. Uporaba finančnih instrumentov, ki so bolj tržno usmerjeni, kot so tisti v okviru instrumenta InvestEU ESK, lahko spodbudi več zasebnega kapitala, pomaga zmanjšati poslovna tveganja z jamstvi in sovlaganjem, s čimer se poveča učinek vsakega eura javnega denarja ter podpre širitev prelomnih inovacij in tehnologij. Hkrati bi lahko uporaba nepovratnih sredstev Komisiji omogočila, da podporo usmeri v strateške ukrepe.

Razumevanje dejanskega stanja, s katerim se soočajo podjetja, je ključnega pomena. Samo z dejavnim sodelovanjem s podjetji in vlagatelji ter oblikovanjem ponudb ESK, ki bodo ustrezale njihovim dejanskim potrebam in oviram, bo lahko sklad resnično sprostil zasebni kapital in optimiziral uporabo razpoložljivih javnih sredstev. Poenostavitev, preglednost in prožnost morajo biti osrednja načela pri upravljanju in delovanju ESK.

Da bi bil ESK učinkovit za podjetja, bo potrebna močna politična zavezanost poenostavitvi njegovega vodenja in upravljanja. Uspeh je odvisen od pravega ravnovesja med državnimi instrumenti, kot so nepovratna sredstva in javna naročila, ter bolj tržno usmerjenimi orodji, kot so posojila, jamstva in kapitalske naložbe v okviru InvestEU ESK. S tem pristopom bi lahko ESK postal temelj za uresničitev industrijskih ambicij EU in njenega vodilnega položaja na področju tehnologije.

Države članice so pozvane, naj sodelujejo v razpravah o dveh ključnih vprašanjih:

- Katera bodo najpomembnejša merila uspešnosti za Evropski sklad za konkurenčnost v očeh podjetij in vlagateljev, zlasti v smislu poenostavitve in hitrejše obravnave vlog?
- Kako lahko zagotovimo, da bodo finančni instrumenti, vključeni v predlagani Evropski sklad za konkurenčnost, najučinkovitejši za mobilizacijo zasebnega kapitala za projekte, ki uresničujejo cilje evropske industrijske politike?